

עושים

צדק חברתי

בקליניקות

לסיוע ולייצוג

משפטי

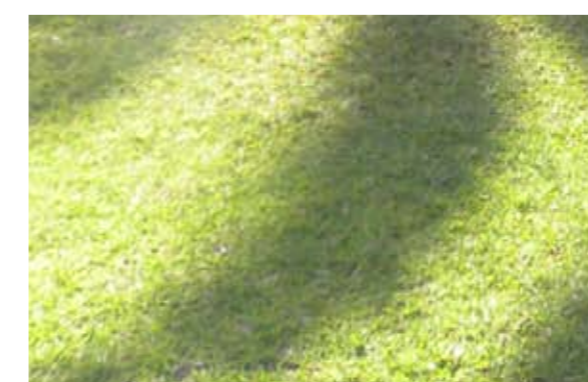
גורמים עסקיים ואנשים פרטיים, המכירים בחשיבות פועלן של הקליניקות המשפטיות של אוניברסיטת בר-אילן, תומכים ותורמים לקיומן ולהרחבת יריעת פעילותן: עו"ד סנדי קולב תורם לקליניקה לסיוע משפטי על שם ג'ונתן שור ז"ל; פילנתרופ ישראלי אנונימי תורם לקליניקה לזכויות אנשים עם מוגבלויות וכך גם בית ההשקעות אלטשולר שחם וקרן רש"י. הפילנתרופ הלונדוני רומי טייגר תורם לקליניקה למשפט עברי.

6,500 תיקים טופלו השנה בשמונה הקליניקות המשפטיות של בר-אילן, היקר רחב המעיד על חשיבות עבודתן ונחיצותן הרבה של הקליניקות. הקליניקות מטפלות בנושאים מגוונים מאוד: זכויות אנשים עם מוגבלויות, זכויות נשים בענייני משפחה, פרקטיקה ומדיניות סביבתית, פלילים, גישור ויישוב סכסוכים ומשפט עברי. הקליניקות המשפטיות פועלות כמו משרד עורכי דין קטן בתוך הפקולטה למשפטים, ובהן כמה עורכי דין המועסקים בשכר, אך את עיקר העבודה עושים סטודנטים המקדישים ארבע שעות שבועיות לפרקטיקה במשך שנה שלמה.

מחד פועלות הקליניקות למען אוכלוסיות מוחלשות, מספקות יעוץ למיעוטי יכולת, לאנשים שלא יזכו ליווי ולייצוג הולם בשום דרך אחרת, מאידך מספקות הקליניקות לסטודנטים למשפטים באוניברסיטת בר-אילן מפגש אמיתי והתנסות חיה בייצוג, כתביעה ובסנגוריה. הסטודנטים לומדים איזה כוח נותנים בידיהם הכלים המשפטיים, וחשוב מכך, הם לומדים איך להיות אנשים טובים יותר, להכיר בערכן של התנדבות ושל פעולה למען זולתם. אוניברסיטת בר-אילן היא הראשונה שהקימה מערך כזה, והיחידה שמחייבת כל סטודנט בשנה ג' להשתתף באחת משמונה הקליניקות האלה. זוהי בעצם ההתמחות הראשונה שלהם והחשובה ביותר לעתידם המקצועי והאישי.

המחויבות האישית והמודעות החברתית, יש להן השפעה גם על המציבות האקדמית - 98% מתלמידי הפקולטה למשפטים בבר-אילן עברו השנה את מבחני ההסמכה של לשכת עורכי הדין, והפקולטה ממוקמת ראשונה מכל האוניברסיטאות והמכללות בארץ, גם במספר בוגריה.

בתחום המשפט, שבו כל אדם יכול להשפיע על מדיניות ועל שינויים חברתיים, חייבים האנשים שעובדים במקצוע להיות בעלי רגישות רבה ולב רחב. הכלים שניתנים לסטודנטים להמשך דרכם המקצועית יאפשרו להם להתפרנס בכבוד, אך הם מחויבים להשתמש בכלים גם כדי לעזור למי שגורלו לא שפר עליו, או לעשות שינוי לטובת החברה כולה, למשל,

בשינוי המדיניות בענייני איכות סביבה המשפיעים על כל אדם ואדם במדינה. הכלים המשפטיים שניתנו למשפטים הצעירים מאפשרים להם להיות בעלי השפעה על האדם היחיד ועל החברה כולה, ושומה עליהם להיות רגישים וחדורי מוטיבציה ומחויבות עמוקה לחברה. הקליניקה לזכויות אנשים עם מוגבלויות זכתה להתמקצע באמצעות הפונים לנישה חשובה ומהותית זו. בעקבות ההתמחות הזאת פתחו שניים מבוגרי הפקולטה למשפטים משרד ייעודי העוסק בתחום זה בירושלים. עו"ד קארין אלהרר, העומדת בראש מערך הקליניקות, מייחדת את כל יכולותיה ורגישותיה לתיקים המגיעים לקליניקות ולסטודנטים המתמודדים עמם. עו"ד אלהרר: "אני לא רוצה שיצא מפה סטודנט שלא ידע מהי מצוקה". חוסר הצדק המשווע שבו נתקלים בקליניקות חדשים לבקרים, יכול להכניע ולייאש, אך לא אדם כקארין אלהרר תוותר ותתייאש, ואת רוח הלחימה המפעמת בה למען הזולת היא מעבירה גם לתלמידיה.

המעבידה הועמדה במקומה - העובדת קשת היום זכתה בביטוח לאומי

הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי על שם ג'ונתן שור ז"ל, טיפלה בפנייה של אישה קשת יום שהמוסד לביטוח לאומי דחה את פנייתה לקצבת זקנה. פנייתה נדחתה משום שעל פי הנתונים שבידיו של הביטוח הלאומי היו חסרים לה 16 חודשים לצבירת התקופה הנדרשת לקבלת קצבת זקנה. הפונה גילתה שאחת ממעסיקותיה לא דיווחה עליה, כנדרש בחוק, ומכאן החסר. ככל פניותיה למעסיקתה, לא זכתה למענה הולם ועל סף ייאוש פנתה האישה לקליניקה. אחרי פניות רבות למעסיקה, הסכימה זו לדווח על עבודתה של האישה בתנאי שהיא תישא בעלויות הביטוח הלאומי לתקופה הנדונה, וזאת כמובן בניגוד גמור לחוק. ויתרה מכך, בהתחשב במצבה הכלכלי הקשה של האישה, זו היתה דרישה לא מוסרית בעליל. רק אחרי פניות חוזרות ונשנות למעסיקה ובתוך כך מכתב המתריע על תביעה, דיווחה המעסיקה לביטוח לאומי וגם שילמה את הסכום הנדרש בחוק. האישה זכתה בקצבת הזקנה, שהיא כמובן הכרחית לקיומה. הסטודנטים שעסקו בתביעה הרגישו סיפוק רב ואמרו "אין הטיפה חוצבת בסלע אלא מכוח ההתמדה".

לוקים בפיגור שכלי יכולים לאהוב ולהקים בית

נציגי הקליניקה לאנשים עם מוגבלויות מעורבים בוועדה שהקים חבר הכנסת הרצוג בהיותו שר הרווחה והשירותים הציבוריים, שממשיכה לפעול כעת בהנהגתו של השר המכהן כחלון, ובודקת את מצב החקיקה באשר לזוגיות ולנישואין של אנשים הלוקים בפיגור שכלי. מחד, אין המדינה מונעת זוגיות כזאת במוצהר אך מאידך, הנהלים הקיימים בהוסטלים ובמעונות אינם מאפשרים קיומה של זוגיות כזאת, שם מפרידים בין בנים ובנות ואין שום סיוע כאשר זוגיות כזאת מתפתחת למרות התנאים המגבילים. דווקא אנשים הזקוקים מאוד לתמיכה, לליווי ולהכוונה אינם מקבלים אותם. נציגי הקליניקה העלו את הנושא באמצעות משפט מבויים ובוועדה הם מנסים לגרום למדינת ישראל לקבל על עצמה תפקיד פעיל יותר בהחלת זכויות לזוגיות ולנישואין לאנשים הללו, ובליווי ובתמיכה בדרכם המשותפת.

בתמונה: עו"ד קארין אלהרר

תרגום מסמך לאמהרית יכול למנוע את הרצח הבא

עורכות הדין של הקליניקה לסיוע משפטי לנשים בענייני משפחה בשיתוף עם סטודנטים שלומדים בקליניקה, יזמו מהלך לתרגום טופסי בקשה לצווי הגנה ודפי עזר נלווים לאמהרית. היזמה עלתה בעקבות השיעור הגבוה של נשים אתיופיות שנרצחו על ידי בני זוג בעת האחרונה. לצו ההגנה, המגביל את המגע של בן זוג אלים עם משפחתו ואוסר עליו לשאת נשק, יש חשיבות גדולה במניעת האלימות. המסמכים הכתובים בעברית ושמשולבים בהם מושגים משפטיים, מקשים על נגישות נשים להליך שנועד להגן עליהן. הנושא הגיע למשרדו של יו"ר ועדת העלייה, הקליטה והתפוצות בכנסת, חבר הכנסת דני דנון, אשר יזם דיון בנושא והביע כוונה להגיש את הצעת החוק שניסחה הקליניקה ולפיה יחויבו בתי המשפט לתרגם דפי הסבר לאמהרית. בעקבות הדיון בוועדה נוצר שיתוף פעולה בין הקליניקה להנהלת בתי המשפט, וטפסים ודף הסבר באמהרית אכן נכתבו והופצו לציבור.

הקליניקות המשפטיות נתמכות בידי תורמים ובכירים במשק הישראלי הרואים כיצד תרומתם מאפשרת פעילות התנדבותית מהותית אשר מסייעת לחלשים מצד אחד ומטפחת עורכי דין ערכיים, מצד אחר. עורכי דין בכירים והמשרדים הגדולים מעריכים את העובדה שסטודנטים שלמדו בפקולטה למשפטים בבר-אילן, מגיעים אליהם עם ערכים וגם עם תקציר קורות חיים של עבודה מעשית והם תורמים, מחזקים ומעודדים את הפעילות. ■ ■ ■